

VERTAISARVIOITU

Sami Alanne

MUSIIKKI, MUSIIKKITERAPIA JA PAKOLAISTEN TRAUMAATTISET KOKEMUKSET

Artikkeli tutkii musiikkiterapian ja musiikin mahdollisuuksia traumatisoituneiden pakolaisten hoidossa ja kuntoutuksessa. Musiikkia ja ääniä on voitu aiemmin käyttää osana heidän sortoaan, vankeutta ja kidutusta, joiden vaikutuksista terapeutin on hyvä olla tietoinen asiakkaassaan. Artikkelissa tarkastellaan musiikkia osana väkivaltaa, sen historiallisia taustoja ja vaikutuksia musiikin kokemiseen traumoissa ja niiden hoidossa. Traumoista toipumista ja kuntoutumista käsitellään psykoanalyttisen psykoterapian ja musiikkipsykoterapian näkökulmista.

Musiikkiterapian juuret kipujen ja sotatraumojen hoidossa

Musiikkiterapialla ja musiikilla on pitkät juuret kipujen hoidossa alkaen Yhdysvaltojen sisällissodasta, ensimmäisestä ja toisesta maailmansodasta (Alanne, 2023, 2025; AMTA, 2014). Toisen maailmansodan aikana musiikkia alettiin käyttää ja kouluttaa systemaattisesti Yhdysvalloissa sotilaiden kuntoutuksessa. Yleisimmin musiikkia käytettiin tuolloin kohottamaan joukkojen mielialaa, mutta sitä käytettiin myös fyysisiin ja emotionaalisiin ongelmiin (Alanne, 2025, 23). Tuolloin Yhdysvaltojen armeijan oman raportin mukaan 7538 potilaalla oli lääketieteellinen lähete ja suositus armeijan musiikkipalveluihin. Yli 276 000 palvelutta osallistui luovuus- ja musiikkiohjelmiin. Tätä pidetään nykyaikaisen musiikkiterapian alkuna, vaikkakin jo ensimmäisessä maailmansodassa oli harrastelija- ja ammattimuusikoita, jotka esiintyivät tuhansille potilaille, jotka kärsivät fyysisistä ja henkisistä traumoista (AMTA, 2014, 6–7).

Yhdysvaltain sotaministeriön dokumentissa toisen maailmansodan ajalta todetaan musiikin olevan “yksi tehokkaimmista välineistä ryhmäytymiseen, tunteiden purkamiseen, ja luomaan yhteenkuuluvuutta ja joukkojen henkeä – jos hän vain kuuntelee musiikkia, niin hänen kiinnostuksensa laajenee ja hänen hyvinvoinnin kokemuksensa yleisesti lisääntyy” (Sullivan, 2007, 288). Näissä havainnoissa musiikin ja musiikkiterapian hoidolliset mahdollisuudet mielialaan ja sotatraumoihin on jo ymmärretty.

Moderni musiikkiterapia kehittyi Yhdysvalloissa 1940- ja 1950-luvuilla yliopistokoulutuksien laajentuessa. Sen jälkeen musiikin hoitavat vaikutukset erityisesti kipuihin on toistettu lukuisten tutkimusten avulla. 85 lääketieteellisen tutkimuksen meta-analyysi 1980-luvulta alkaen osoitti musiikilla olevan suuren vaikutuksen (ES = 0,95) kipujen lievittämisessä (Alanne, 2014, 122; 2023, 316; Standley, 1996). Keskimääräinen musiikin vaikutus jalka- ja muihin kipuihin liittyen esimerkiksi kirurgisiin leikkauksiin, palohaavoihin ja sydänperäisiin kipuihin oli myös suurta (ES = 0,88). Tuoreemmassa meta-analyysissä, jossa oli mukana 73 satunnaistettua kontrollitutkimusta (RCT), yhteensä 6902 osallistujaa, musiikilla oli vastaavanlaisia vaikutuksia sen vähentäessä kirurgisten leikkausten jälkeistä kipua ja ahdistusta (Alanne, 2023, 316; Hole et al., 2015).

Musiikki ja musiikkiterapia pakolaisten traumojen hoidossa

Tutkimusten valossa traumojen hoidossa musiikilla, musiikkiterapialla ja musiikkipsykoterapialla voidaankin ajatella olevan hyvin positiivisia vaikutuksia niin henkisten kuin fyysisten traumojen hoidossa. Sotatraumojen ohella musiikki(psyko)terapiaa on käytetty pakolaisten traumojenhoidossa jo pitkään alkaen 1980-luvulta Alankomaissa. Siellä musiikki ja musiikkiterapian menetelmät otettiin systemaattisesti käyttöön pakolaisten kuntoutuksessa. Pakolaisten ja turvapaikan hakijoiden hoidossa ja kuntoutuksessa, mukaan lukien kidutettujen kuntoutus, musiikkiterapiaa on sitemmin käytetty useissa maissa ympäri maailmaa esimerkiksi Kanadassa, Saksassa, Norjassa, Tanskassa, Iso-Britanniassa, Australiassa, Kanadassa, Yhdysvalloissa, Chilessä, Keniassa ja Suomessa (Ahonen & Mongillo Desideri, 2014; Alanne, 2010, 2019, 2025, 228; Beck et al., 2021; Einarsen et al., 2024; Enge et al., 2024; Heynen et al., 2022; Mallon & Hoog Antink, 2021; Orth et al., 2004).

Maailman terveysjärjestö WHO:n tutkimusraportin mukaan musiikki ja taide ovat tukeneet pakolaisia ja turvapaikanhakijoita luomaan uusia sosiaalisia verkostoja ja kehittäneet heidän taitojaan löytää työtä. Musiikin käyttö on myös edistänyt kulttuurillista ymmärrystä ja sosiaalista inklusiota sen vähentäessä ennakkoluuloja, syrjintää ja vihamielisyyttä ihmisryhmien välillä (Alanne, 2025, 7; Fancourt & Saoirse, 2019, 10). Myös Suomessa Terveiden ja hyvinvointilaitoksen (THL) ohjeistuksissa pakolaisten mielenterveystyön kehittämiseksi suositellaan musiikin, musiikkiterapian ja muiden luovien menetelmien käytön lisäämistä (Castaneda et al., 2018).

THL:n mukaan musiikkipsykoterapeuttisten menetelmien, kuten kliinisen eli vapaan improvisaation ja projektiivisen musiikin kuuntelun, ohjattujen mielikuvien ja vapaan assosioinnin

musiikkiin avulla on mahdollista vähentää esimerkiksi tulkin tarvetta tapaamisissa (Castaneda et al., 2018). Musiikki ja muut luovat menetelmät voivat myös vapauttaa ilmaisemaan traumaattisia kokemuksia ja kärsimyksiä sanallisen työskentelyn ohella. Musiikillinen työskentely voi edistää traumojen integroitumista kokemuksessa. Musiikin avulla voidaan löytää sanoja tai sanoille, kokemuksille, muistoille elämyksellisiä vastineita ja tunteita, jolloin niiden sisällyttäminen kokemukseen mahdollistuu (Ahonen, 2025; Alanne, 2025, 7).

Esimerkiksi Israelin pommittamassa Gazassa on raportoitu käytetyn musiikkia ja musiikkiterapiaa pakolaisleireillä asuvien lapsien auttamiseksi (Al Khalili, 2025, Associated Press, 2025)¹. Yksi pakkomuuttaja itsekin, musiikinopettaja Ahmed Muin Abu Amsa, käytti musiikkiterapiaa lapsille, jotka olivat menettäneet kaiken. Hän opetti heitä musiikin ja sen rytmien avulla hengittämään, luomaan turvallisuuden tunnetta ja resilienssiä traumatisoitumista vastaan. Hän opetti ryhmässä kitaransoittoa ja lauluja uupuneille ja epätoivoisille lapsille ja nuorille, jotka olivat joutuneet jo useasti pakenemaan sotaa. Sen tarkoituksena oli ylläpitää toivoa ja auttaa heitä kokemaan iloa, rakkautta ja positiivisia tunteita ylipäänsä epänormaalissa pelkoja herättävässä ja toistuvassa pakkomuuttotilanteessa musiikin avulla. Lapsilta oli sodan vuoksi viety mahdollisuus koulunkäyntiin, musiikin harrastamiseen ja muuhun normaaliin elämään. Ahmed teki musiikkiterapiaa ilmaiseksi viiden muun vapaaehtoisen kollegan kanssa. Ryhmämuotoinen musiikillinen työskentely ja soittamisen opettelu, jota musiikkipsykoterapiaan voi sisältyä ja jonka menetelmiä voidaan viedä pakolais- ja kriisialueille, tapahtui lainatuilla soittimilla, kuten kitaroilla, lyömäsoittimilla, viuluilla ja huiluilla. Niillä harjoiteltiin yhdessä ja soitettiin sitä varten kootussa teltassa leirillä. Eräs ryhmäläinen kertoi saaneensa täydellistä rauhaa ja hiljaisuutta kahden kaksituntisen session aikana viikossa.

Musiikki ja äänet terapiana peittävät myös sodan ääniä, kuten jatkuvaa leirin yllä lentävien droonien ääniä, jotka häiritsevät ja luovat uhkan tunnetta (Al Yazeera English, 2025)². Ahmed sävelsi ja opetti lapsille osana musiikin opetusta ja terapiaa laulua, jonka sävelet A ja E laulaen hyräiltynä tarkoituksellisesti peittivät droonien tuottamat äänet leirillä. Näin sodan pahimmat äänet saatiin Ahmedin mukaan muunnettua kauniiksi ääniksi ja lopulta lauluksi. Ne auttoivat unohtamaan sodan ja keskittymään tuoden toivoa, mielihyvää ja antaen lapsille käytännön psykologisia musiikillisiä keinoja traumatisoitumista vastaan sodassa ja jatkuvassa pakenemisessä. Tämä toiminta lähti pakenevista ihmisistä itsestään, millä oli psykologista merkitystä lasten traumoista ja

---

¹ Videot musiikkiterapiasta ovat katsottavissa osoitteissa: <https://www.youtube.com/watch?v=6A0R94AB1oQ> (Al Khalili, 2025) ja <https://www.youtube.com/watch?v=RkzQM6e8qEs> (Associated Press, 2025).

² Ks. video: <https://www.youtube.com/watch?v=MtodtEKmYSE> (Al Yazeera English, 2025).

menetyksistä toipumiselle ja lisätraumatisoitumisen välttämiseksi. Lasten perheet huomasivat kuukauden jälkeen lastensa olon helpottuneen ja muuttuneen positiivisemmaksi musiikillisten kokemusten myötä. Näin **NOSTO?pakolaiset vaikuttivat voivan musiikin avulla säilyttää oman turvallisuuden tunteensa, identiteettinsä, toimijuutensa ja jopa suojata itseään musiikin avulla, mikä on tärkeää toipumiselle.**

Yleensäkin musiikkipsykoterapiassa voidaan vastaavalla tavoin laulaa ja vapaasti soittaa esimerkiksi lauluja, jotka kannattelevat, luovat turvallisuuden tunnetta ja jatkuvuutta terapiassa. Musiikkiterapiassa voidaan lisäksi etsiä tai säveltää ja halutessa esittää omaan traumatisoitumiseen liittyviä kokemuksia vastaavalla tavoin yksilö- ja ryhmäterapiassa tai osana yhteisöä koulussa, pakolaisleirillä tai vastaanottokeskuksessa kuvatulla tavalla. Vapaaehtoisuuden ohella tällaista traumatisoitumista ehkäisevää mielenterveystyötä musiikin avulla pitäisi olla tarjolla myös kansainvälisinä, valtiollisina ja kunnallisina palveluina pakolaisille ja heidän perheilleen – vastaavalla tavoin kuin sotilaita on kuntoutettu musiikkiterapian avulla.

Esimerkiksi Saksassa pakolaisille ja turvapaikanhakijoille on järjestetty monenlaista psykoterapeuttista hoitoa osana COVER-mallia (COntext-sensitive classification model for music therapeutic interVENTions with Refugees) (Mallon & Hoog Antink, 2021). Malli sisältää eri pituisia yksilö- ja ryhmämuotoista terapiaa eri-ikäisille. Siinä yhdistettiin traumatietoista psykodynaamista psyko- ja musiikkiterapiaa heidän luontaisessa ympäristössään eri ammattiryhmien, kuten musiikkiterapeutin, psykoterapeutin, lääkärin tai psykiatrin, sosiaalityöntekijän ja opettajan, yhteistyönä oikeanlaisen terapiamuodon löytämiseksi. Musiikkiterapian työskentelymenetelminä käytettiin soitinrakennustyöpajoja, rumpusessioita, lauluryhmiä ja pieniä soittimia, kehosoittimia ja tanssia. Musiikkiterapiaryhmät olivat pien- ja suurryhmiä sekä avoimia ryhmiä, joiden tavoitteina olivat voimavarojen löytäminen, tutustuminen toisiin pakolaisleirillä, yksilöllisen tilan saaminen, omien tunteiden ja ajatusten tutkiminen, pohjustaminen sekä tuen saaminen musiikin avulla. Musiikkina käytettiin lauluja ja rytmejä omasta maasta, joita opetettiin toisille ryhmäläisille. Lisäksi käytettiin roolileikkejä instrumenteilla, laulamista, poplauluja ja kaanoneita sekä rumpupiirejä. Yksilöllisessä psykodynaamisessa musiikkiterapiassa olivat käytössä tavanomainen musiikkiterapian soittimisto, kuten bändisoittimisto. Musiikkiterapian tavoitteena olivat tämänhetkisydessä oleminen ja uudistuminen. Yksilöllisessä musiikkiterapiassa musiikki valikoitui kuten tavallista musiikkipsykoterapeuttisessa työskentelyssä asiakkaan omien tunteiden mukaisesti (ibid., 4).

Yksilöllisessä psykodynaamisessa musiikkiterapiassa oli 9-vuotias Ali-poika, joka oli tullut perheensä kanssa Eritreasta Itä-Afrikasta Välimeren poikki. Hän oli herkästi pelokas eikä puhunut paljon terapeutille. Musiikkiterapiahuoneessa oli tiipii, joka toimi Alin turvallisena tilana ja

piiloutumispaikkana. Kolmen kuukauden musiikkiterapian aikana terapeutti eteni hitaasti luoden kontaktia pelokkaaseen lapseen. Tunneilla toistui sama kaava lapsen valitessa djembe-rummun tunnin alussa, jota hän alkoi soittamaan raivoisasti. Hän ei antanut musiikkiterapeutin soittaa samaa instrumenttia, vaan terapeutti valitsi pianon, jolla hän pystyi soittamaan yhtä lujaa. Soitollaan terapeutti kommunikoi Alille, että hän ei ole yksin musiikkinsa kanssa. Samalla hän vapaan improvisaation menetelmin strukturoi musiikkia tarjoten sillä myös vastakohtaista ilmaisua ja tilaa omalla soitollaan, jota hän koki lapsen tarvitsevan. Äänekkään improvisaation jälkeen Ali otti leijonakäsinuken ja sijoitti sen tiipiin eteen, jonne hän itse meni sulkien oven perässään. Musiikkiterapeutti jatkoi soittoaan pianolla ja peilasi tilannetta soitollaan, jolloin impulsiivinen äänekäs musiikki muuttui terapian tilanteen ja tunteiden mukaisesti hitaasti hiljaiseksi ja rauhoittavaksi musiikiksi. Muutaman minuutin päästä tiipiistä kuului Alin ääni ”haluan nukkua”, jolloin musiikkiterapeutti alkoi soittamaan saksalaista tuutulaulua kevyesti pianolla (Mallon & Hoog Antink, 2021, 7).

Mielestäni tämä esimerkki pakolaislapsen musiikkiterapiasta kuvaa hyvin musiikin sanattomia mahdollisuuksia purkaa, käsitellä ja sisällyttää erilaisia tunteita. Vaikutti, että musiikkipsykoterapian menetelmien avulla näitä tunteita saatiin sisällytettyä ja kesytettyä, jolloin lapsi pystyi rauhoittumaan tunneilla. Tällöin musiikkiterapeutti kannatteli ja peilasi tätä tärkeää kehittyvää kokemusta eli voida rauhoittua ja säädellä tunteitaan turvallisesti. Musiikki, äänet ja nukke vaikuttivat olleen lapselle varhaisen vuorovaikutuksen siirtymäkohteita, joiden avulla hän käsitteli tunteitaan terapiassa. Musiikkipsykoterapiassa voi olla vaiheita, joissa jokin leikki tai musiikillinen menetelmä toistuu. Sen jälkeen voi seurata vuorovaikutuksessa uudenlainen vaihe, jossa asiakas voikin rauhoittua tunnilla, saada hoivatuksi ja kannatelluksi tulemisen kokemuksia musiikin unelmoivassa (reverie) maailmassa, samoin kuin varhaisessa vuorovaikutuksessa. Mielenkiintoisesti tässä vinjetissä oli myös sisätila, kuin äidin syli tai kohtu, jossa lapsi saattoi saada traumatisoituneelle tärkeää palauttavaa turvallisuudenkokemusta, jota terapeutti sensitiivisesti tuki musiikkiterapian keinoin.

Kuten 9-vuotiaan pojan tapausesimerkissä, musiikkipsykoterapiassa sietämättömien traumaattisten kokemusten ilmaiseminen terapeutin kanssa tai ryhmässä auttaa näiden kokemusten tulemista jaetuksi. Silloin psykosomaattiset kokemukset, kuten erilaiset kivut, pahoinvointi, huimaus, vatsavaivat ja uniongelmat dissosiatiivisena oirehdintana voivat saada sanallisista symbolisista muotoa. Musiikki ja musiikkiterapian menetelmät, niiden positiiviset mielikuvat ja toivoa antavat teemat, voivat auttaa elävöittämään trauman aiheuttaman kokonaisvaltaisen romahduksen kokenutta pakolaista olemaan yhteydessä itseen ja toisiin (Ahonen, 2025; Alanne, 2025, 7; van der Kolk, 2014).

Musiikin integroitumista ja resilienssiä tukevaa ja vahvistavaa korjaavaa kokemusta tapahtuu myös aivoissa. Aivojen toiminnoissa musiikki vaikuttaa toimivan egolle kuin ulkoiset kuntoutuksen apuvälineet ja -laitteet. Musiikin on havaittu auttavan parkinson- ja dementiapotilaita tai vakavista mielenterveyden ongelmista ja traumaista kärsiviä toimimaan, kävelemään, puhumaan, muistamaan, kokemaan ja olemaan läsnä. Esimerkiksi lauletaessa musiikin on todettu yhdistävän näille aivotoinnoinneille olennaisia alueita. Musiikkipsykoterapialle tällä voi olla erityistä merkitystä, koska laulujen sanat voivat yhdistää kokemuksia ja merkityksiä ja musiikki voi siten mahdollistaa sanallista työskentelyä muistisairaalle tai vaikeasti traumatisoituneelle (Alanne, 2014, 2025; Rose, 2004, 21).

Musiikki ja musiikillinen mielikuvatyöskentely, musiikin herättämistä mielikuvista, ajatuksista ja tunteista puhuminen auttavat traumatisoitunutta pakolaista rauhoittumaan, rentoutumaan ja löytämään uudelleen hyviä kokemuksia ja mielihyvää. Tämä liittyy edellä mainittuihin musiikin ruumiillisiin ja hermostollisiin toiminnallisiin vaikutuksiin aivoissa ja niiden dynamiikassa musiikin herättäessä mielihyvää, joka vähentää pelkoa, ahdistusta ja traumaattista stressiä. Musiikki tutkimusten mukaan lisää aivoissa mielihyvän kokemista sen vähentäessä stressihormonien erityistä ja lisätessä mielihyvää tuottavien ja kipuja vähentävien endorfiinien määrää elimistössä. Lisääntyneet endorfiinit voivat auttaa vähentämään traumatisoituneiden aivojen ylivilkkausta, valppautta ja stressaantuneisuutta. Työskenneltäessä esimerkiksi lasten kanssa psykoterapiassa tällä musiikin rauhoittavalla vaikutuksella voi olla psykoterapeuttista työskentelyä ja asioiden sanallistamista helpottavaa merkitystä, kun lapsi tai aikuinen ei ole ylivirittynyt stressin vuoksi ja voi paremmin keskittyä puhumaan ja sanallistamaan kokemuksiaan terapiassa (Ahonen, 2025; Alanne, 2023, 2025, 67; Christensen, 2019; Gravestock, 2021; van der Kolk, 2014).

Traumaattisista kokemuksista toipuminen kuntoutuksessa

Keskeistä toipumiselle on kokemusten tasapainottaminen, työstäminen ja niiden integroituminen. Näitä vaiheittaisia traumatyön tavoitteita hyödynnetään myös musiikkiterapiassa ja musiikin käytössä pakolaisten kanssa tapahtuvissa erilaisissa kohtaamisissa ja projekteissa (Ahonen, 2025; Alanne, 2025; Herman, 1992/2022; Sokira et al., 2023). Esimerkiksi lapsuuden traumaattisessa kehityksessä, kuten jatkuneessa väkivallassa, kaltoinkohtelussa ja menetyksissä, joille pakolaislapset altistuvat, lapsen etuaivokuoren ja limbisen järjestelmän kehitys on voinut estyä (Alanne, 2023; van der Kolk, 2014, 59–60).

Tällöin musiikki voi vähentää stressiä ja valppautta liittyen näihin traumaattisiin kokemuksiin käpyrauhasessa, joka on yhteydessä mediaaliseen aivokuoreen ja lisätä potilaan kykyä itsetietoisuuteen ja kehoistimukseen – “sisään katsomiseen” (Alanne, 2023, 130; 2025; van der Kolk, 2014). Tätä kykyä erilaiset luovat ja toiminnalliset musiikkiterapian menetelmät voivat vahvistaa traumatisoituneessa, jonka yhteydet kokeviin osiin itseä ovat traumatisoitumisen vuoksi lohkoutuneet. Kokemusten lohkoutumisen vuoksi traumaattiseen kokemukseen ei usein saada kosketusta tai löydetä muistikuvia ja sanoja terapiassakaan, vaan ne ilmenevät usein muistamattomuutena, fyysisinä oireina, kuten kipuina, tai erilaisena traumaattisen kokemuksen toiminnallistamisina (enactment), itsetuhoisuutena (acting out) ja trauman toistamispakkona (reexperiencing) ihmissuhteissa ja elämässä ilman että trauma tulee potilaan tietoisuuteen (Alanne, 2025; Schulman, 2002).

Elävöittävän musiikillisen kokemuksen, kuten musiikin kuuntelun, yhdessä soittamisen ja musiikkiterapian vapaan improvisoinnin avulla, jossa musiikkiterapeutti ja asiakas soittavat yhdessä virittäytyen toistensa kokemuksiin, musiikki rakentaa siltaa ja vahvistaa aivojen sisäisten rakenteiden, limbisen järjestelmän, sekä toimintaa että ajattelua ohjaavien otsalohkon välisiä yhteyksiä. Tämän toistuessa riittävän pitkällisessä terapiaprosessissa asiakkaan tiedostamattomien, sanattomien ja automatisoituneiden traumaattisten reaktioiden, toistamispakkojen ja trauman välttelykokemusten on mahdollista muotoutua ja jäsentyä korjaavalla tavoin uudestaan hermostossa (Salberg, 2024b). Tämä tapahtuu osana terapeutista elävää vuorovaikutussuhdetta, jossa potilaan traumaattisia kokemuksia ja ylikiihtymistiloja kannatellaan, sisällytetään ja säädellään musiikin avulla (Alanne, 2023, 2025; Blum et al., 2023; Grassi, 2021; Gravestock, 2021; Kennedy, 2020).

Musiikkiterapiassa tai psykoterapiassa tähän sisältyy psykoterapeuttista musiikillisesta kokemuksesta keskustelua, jossa terapeutti tai ryhmä empaattisesti kuuntelee, kommentoi, kuvaa ja tulkitsee asiakkaan kokemusta vahvistaakseen hänen yhteyksiänsä itsen ja toiseen. Traumatisoitunut kokee usein olevansa vieraantunut kokemuksistaan, eikä tavoita niitä, vaan projisoi esimerkiksi omia pelkojaan ja uhkakuviaan toisiin. Näissä osin paranoidisissa traumaattisissa kokemuksissa musiikki voi auttaa esimerkiksi lasta, ryhmää tai kipujen kanssa kamppailevaa kidutettua sietämään ja säätelämään kokemustaan ilman yli- tai alivireistä fyysistä reaktiota, projektiota, tunteiden tukahduttamista ja dissosiaatiota. Musiikin ja leikin avulla esimerkiksi hyperaktiivisen lapsen terapia tai ryhmä voi siten pysyä kokemusten ”sietoikkunassa”, jossa kyetään työskentelemään, olemaan rauhallisia ja sisällyttämään kokemuksia (Alanne, 2025, Gravestock, 2021).

Musiikki väkivallan ja kidutuksen välineenä

Traumatisoituneet pakolaiset, kuten kidutetut, voivat kärsiä pitkäaikaisista kivuista heihin kohdistuneen henkisen ja fyysisen väkivallan seurauksena. Kidutus julmine menetelmineen, hakkaaminen, sähköiskut, eristäminen, riiputtaminen, stressiasennot ym., on usein aiheuttanut pysyviä fyysisiä vammoja ja sairauksia, jotka ilmenevät kipuna (Alanne, 2025, 86; Castaneda et al., 2018, 356–357). Näiden vammojen sekä PTSD-oireisiin liittyvän rauhattomuuden, ahdistuneisuuden, takaumien, pelkojen ja unettomuuden vuoksi potilaat voivat kokea olonsa koko ajan väsyneeksi ja epämiellyttäväksi. Tällöin myös musiikki ja äänet voivat tuntua pahalta, koska ne resonoiivat traumaattisten kokemusten kanssa, joiden hallitsemiseksi potilaan ego joutuu kamppailemaan. Silloin musiikin käyttäminen musiikkipsykoterapiassakaan ei aina ole mahdollista, vaan on kuunneltava ja virittädyttävä sensitiivisesti potilaan kokemukseen ja kysyttävä häneltä, voidaanko kuunnella tai soittaa musiikkia (Alanne, 2010, 2019, 2025; Metzner et al., 2018).

Näin asiakas saa mahdollisuuden kontrolloida kokemustaan ja myös oppia samalla säätelemään sitä, minkä kokemuksen kiduttaja on tarkoituksellisesti pyrkinyt häneltä viemään ”ego alas” ja ”pelko ylös” menetelmillään (Alanne, 2010, 2019, 2025; Cusick, 2006, 3). Kidutuksen perimmäisenä tavoitteena on nujertaa ja tuhota ihmisen persoonallisuus ja identiteetti saattamalla hänet psykologisesti avuttomaan tilaan käyttämällä fyysistä ja psyykkistä kidutusta (Castaneda et al., 2018, 356–357; Papaeti, 2020, 4–6). Tämä voi pitää sisällään fyysisen ja henkisen väkivallan lisäksi kemiallisia, farmakologisia ja seksuaalisia keinoja, ja myös musiikillisia keinoja (Alanne, 2025; Cusick, 2013; Papaeti, 2020).

Musiikillisella väkivallalla osana kidutusta, kuulustelua ja vankien epäinhimillistä kohtelua on yhtä pitkä historia NOSTO: yhtä-sana pois) osana modernia aikaa kuin sen terapeutisella käytöllä toisessa maailmansodassa (Alanne, 2025). Tuolloin natsi-Saksassa alkaen jo 1930-luvulta alettiin keskitysleireillä ja myöhemmin tuhoamisleireillä käyttämään musiikkia ja ääniä systemaattisesti uuvuttamaan vankeja esimerkiksi pakkolaulattamalla, -seisottamalla ja -marssittamalla heitä. Sillä pyrittiin pitämään yllä sekä vankien että vartijoiden mielialaa, jotta he jaksaisivat tehdä enemmän työtä. Samanaikaisesti vankien kehoja kuitenkin myös manipuloitiin jaksamaan enemmän kuin he pystyivät kestävänsä. Toisena tarkoituksena oli jouduttaa vankien nääntymistä ja lopulta kuolemaa laulamisen lisätessä fyysisenä toimintana räsitystä (Brauer, 2016).

Musiikki ja äänet, miellyttävät ja epämiellyttävät, niiden aikaansaamat henkisesti raastavat kokemukset, ohittivat vankien kehon ja mielen suojarakenteet aistillisina ja emotionaalisina kokemuksina. Pakkolaulannassa käytettiin juutalaisten kulttuuriin ja uskontoon liittyviä lauluja, jolloin näiden laulujen merkitys muuntui nöyryyttäväksi väkivallaksi, joka vähensi vankien

ihmisarvoa. Iloiset laulut ja kaunis musiikki huijasivat saapuvia vankeja pysymään rauhallisina ja menemään kaasukammioon ilman vastarintaa. Äänillä ja musiikilla myös naamioitiin leirien kuolemaan ja tuhoamiseen liittyvää toimintaa niin vangeille kuin leirien ympärillä asuville, jotka kuuluivat iloisia lauluja vankien marssiessa heidän ohitseen epäilyksiä herättämättä. Musiikkia kuitenkin käytettiin myös avoimesti osana väkivaltaisia ja mielipuolisia manöövereitä esimerkiksi rytmittämään joukkohakkaamisia, joita toiset vangit avuttomina seurasivat (Alanne, 2025; Brauer, 2016; John, 1991/2001; Moreno, 1999).

Myöhemmin kylmän sodan aikana musiikin ja äänien käyttö tuli osaksi CIA:n ja sen liittolaisten tehostettuja kuulustelumenetelmiä, jotka olivat käytössä esimerkiksi Kreikan juntan ja Chilen diktatuureissa 1970-luvulla (Alanne, 2025; Chornik, 2013; Papaeti, 2013). Näissä maissa musiikkia ja lauluja käytettiin osana kidutusta, painostusta ja murhaamista. Tarkoituksena oli saada esimerkiksi valheellisia tunnustuksia rikkomuksista maataan vastaan. Musiikin avulla pyrittiin tuolloin Kreikassa uudelleen kasvattamaan vasemmistoa ja kitkemään kommunismin ”virusta” kansasta. Tässä toiminnassa viitattiin jopa suoranaisesti musiikkiterapian ja psykoterapian juuriin Kreikan kunniakkaassa historiassa (Papaeti, 2013).

2000-luvulla sodassa terrorismia ja Irakia vastaan Yhdysvallat otti uudelleen käyttöön tehostetut kuulustelumenetelmät, jolloin musiikilla ja äänillä pyrittiin systemaattisesti nujertamaan vankeja (Alanne, 2025; Cloonan & Johnsson, 2008; Cusick, 2006, 2013; Papaeti, 2020). Soittamalla musiikkia ja käyttämällä aistideprivaatiota vangeilta pyrittiin täysin viemään kontrolli omaan kehoon, ajatteluun, puhumiseen ja olemiseen (Cusick, 2013). Pauhaavaa musiikkia ja ääntä käyttämällä vangeille ei annettu mahdollisuutta musiikin terapeuttiseen eheyttävään vaikutukseen, voimia ja toivoa antavaan kokemukseen, heidän menettäessään täysin kontrollin elämästään, päivästä ja vuorokauden ajasta, nukkumisesta ja ravinnosta. Vangit eivät voineet myöskään paeta musiikin ja äänien vaikutusta ja niiden voimaa. He eivät voineet tietää ja kokemuksellisesti hallita milloin ja minkälaista musiikkia heille soitetaan. Vangit eivät voineet kuulla edes omaa ääntään musiikin ja epämiellyttävien, pelottavien, äänien tunkeutuessa väkisin heidän tajuntaansa ja ruumiiseensa ohittaen niiden suojamekanismit. Esimerkiksi käytetty länsimainen popmusiikki ja sen sanat saattoivat seksuaalisilla sisällöillään tarkoituksellisesti loukata, kauhistuttaa ja lisätä äärimmilleen uskonnollisen vangin pelkoa helvettiin joutumisesta (Report of the Senate Select Committee on Intelligence Committee Study of the Central Intelligence Agency’s Detention and Interrogation Programme, 2014).

Toisin kuin natsi-Saksan tuhoamisleireillä vankeja ei tarvittu työntekoon, joten musiikilla ei pyritty positiivisiin ja voimauttaviin kokemuksiin, kuten auttamaan sotilaita marssimaan ja pysymään toimintakykyisinä, vaan kidutuksen tavoin pyrittiin murtamaan kokonaan heidän

identiteettinsä (Alanne, 2025, 130; Cusick, 2013; Papaeti, 2020). Lisäksi ihmisten ja vankien esineellistäminen ja epäinhimillistäminen musiikin avulla vietiin terrorismin vastaisessa sodassa vieläkin pidemmälle. Siinä pyrittiin absoluuttiseen äänen, musiikin ja tilan kontrolliin, jolla vaikutettiin tarkoituksellisesti tavoiteltavan vankien sisäisen kokemuksen hallinnan ja sen psyykkisen mielekkyyden riistämistä heiltä.

Yhdysvaltain presidentti Barack Obama lakkautti epäinhimillisten tehostettujen kuulustelumenetelmien käytön vuonna 2009 presidentillisellä päätöksellään (Executive Order 13491). Niiden käytöstä vuonna 2014 julkaistussa selvityksessä senaatille kiellettiin myös kidutus, tehostetut ei-koskevat (jälkiä jättämättömät) ja ihmisarvoa alentavat menetelmät (Report of the Senate Select Committee on Intelligence Committee Study of the Central Intelligence Agency's Detention and Interrogation Programme, 2014). Tässä raportissa kuvattiin myös musiikin käyttöä osana näitä menetelmiä. Musiikin käyttöä aseena osana propagandaa, vaikuttamista ja kidutusta on raportoitu senkin jälkeen tapahtuneen Kiinassa ja Venäjän käyttämänä Ukrainan sodassa sotavankeja kohtaan sekä islamistisessa ja Putinia tukevassa propagandassa länsimaita, mukaan lukien Suomi, kohtaan (Alanne, 2025; Julkunen, 2024; Naliwajek, 2024; Ortamo, 2024).

Musiikin terapeuttiset mahdollisuudet pakolaisille ja heidän perheilleen

Musiikin terapeuttisessa käytössä osana hoitoa, kuntoutusta, kasvatus- ja sosiaalityötä, voidaan pyrkiä lieventämään ja poistamaan musiikkiin ja ääniin liittyviä pelkoja jakamalla kokemuksia niistä puhumalla tai kuunnellen ja soittaen musiikkia yhdessä asiakkaiden kanssa (Alanne, 2025). Silloin pakolaisella ja kidutetulla on mahdollisuus saada parhaassa tapauksessa takaisin positiivinen kokemus musiikista ja sen elävöittävästä vaikutuksesta, jossa musiikki ja äänet eivät enää yhdisty tietoisesti ja tiedostamattomasti traumaattisiin kokemuksiin osana propagandaa, väkivaltaa ja niihin liittyviä pelkoja sortajaa kohtaan. Käsittelemättöminä kokemuksina nämä musiikilliset taakat tukahdutettuina tunteina, muistoina ja ajatuksina kotimaasta, kielletystä musiikista ja vainoajan musiikista ja ajasta voivat siirtyä lapsiin ja seuraaviin sukupolviin (Alanne, 2025; Neustadt, 2004; Salberg, 2024a; Välimäki, 2015). Onkin tärkeää antaa asiakkaille mahdollisuus psykoterapiassa, musiikkiterapiassa tai muussa musiikin käytön yhteydessä pakolaisten kanssa puhua näistä hiljennetyistä kokemuksista yhteiskunnassa ja heissä itsessään, kuten aukoista muistoissa, historiassa ja asioista, joista vaietaan perheessä, suvussa ja heidän maassaan (Dimitrijević & Buchholz, 2024).

Vaiennettua musiikkia voivat olla oman maan ja kulttuurin ikäviä muistoja herättävä kansanmusiikki tai isänmaallinen musiikki, jota diktaattorit ja sotilasjuntat käyttivät esimerkiksi natsi-Saksassa, Kreikassa ja Chilessä osana propagandaa ja kidutusta, tai sosialistiset laulut ja marssit esimerkiksi Chilessä ennen sotilasvallankumousta, jotka vaivaannuttivat ja herättivät pelkoa paljon jälkeen päin. Tärkeää on antaa myös vaiennetulle musiikille terapiassa ja pakolaisten kanssa työskentelyssä tilaisuus soida sekä keskustella erilaisista musiikkiin liittyvistä traumaattisistakin merkityksistä ja muistoista, jos he kokevat sen turvallisena. Tällöin on hyvä tapa varmistaa asiakkailta suoraan ennen vaiennetun ja mahdollisesti traumaattisia kokemuksia, muistoja ja turvattomuutta herättävän musiikin kuuntelua, soittamista tai laulamista heidän lupansa tähän. Sillä ehkäistään mahdollista asiakkaiden turvattomuuden lisääntymistä ja identiteetin rikkomista sekä vahvistetaan asiakkaassa omaa hallinnan ja toimijuuden kokemusta, jota vainoaja on pyrkinyt viemään. Turvallisessa tilanteessa vaiennettu musiikki ja siihen liittyvistä asioista puhuminen jaettuina kokemuksina voivat auttaa pakolaista työstämään ja integroimaan traumaansa (Alanne, 2025; Hoi Yan Fu, 2023; Neustadt, 2004; Scrine & Koike, 2023; Sutton, 2002).

Tällä voidaan ehkäistä ylisukupolvista traumatisoitumista, jonka vuoksi vaiennuttuja kokemuksia ja musiikkia ei ole tarkoituksenmukaisesta vältellä varsinkaan psykoterapiassa, jossa traumoja pyritään tavoitteellisesti kohtaamaan ja välttelykäyttäytymistä vähentämään (Alanne, 2025; Salberg, 2024a; Välimäki, 2015). Toisaalta musiikki voi rauhoittaa, rentouttaa ja vähentää kipua, viedä ajatuksia pois traumoista. Se voi vakauttaa stressaavaa kokemusta positiivisella tavalla, kuten Gasan pakkomuuttajalapsien kohdalla ennen trauman varsinaista työstämistä ja mahdollisuutta psykoterapiassa, kun esimerkiksi traumasta tai kriisistä on kulunut vasta vähän aikaa. Tällaisia rauhoittavia positiivisia kokemuksia on ollut esimerkiksi keskitysleireiltä selvinneillä muusikoilla, jotka joutuivat pakotetusti soittamaan muille vangeille, joiden he tiesivät kuolevan (Fisher & Gilboa, 2016; Moreno, 1999).

Musiikki positiivisine kokemuksineen voi olla tärkeänä osana myös kidutetun pitkäaikaista kuntoutusta, jossa mahdollisuus kokea musiikin hyvää uudelleen pahan sijasta vahvistuu ja hermostollisia yhteyksiä palautuu (Alanne, 2019, 2025). Tämä voi osaltaan liittyä siihen, että traumasta kuntoutujan, kuten kidutuksen uhrin, kyky hallita ja säädellä itsekokemustaan vahvistuu musiikin tuottamien mielihyvän ja hallinnan kokemusten myötä, jolloin kokemus musiikista ja äänistä pahan kohteena vastaavasti vähenee. Tällä voi olla myös pakolaisen identiteettiä, tervettä itsetuntoa ja egoa vahvistavaa ja korjaavaa merkitystä kuntoutuksessa yleisimminkin. Jaetut kokemukset musiikista ja mahdollisuus kokea omaa kulttuuria positiivisella tavalla sen avulla tukevat traumasta vapautumista ja trauman integroitumista osaksi persoonaa traumatyöskentelyn tavoitteiden mukaisesti.

Tämän positiivisen kokemuksen omaa kulttuuria kohtaan ja luottamuksen itseä ja toisia kohtaan vainoaja ja kiduttaja on pyrkinyt pelon avulla viemään (Alanne, 2025). Tämä traumaattinen tausta ja sen synnyttämä alttius ja herkkyyys turvattomuuden kokemukselle esimerkiksi pakolaisleireillä lisäävät pakolaisen kokemaa stressiä, jatkuvan uhkan ja tarkkailun alla olemisen tunnetta ja elämistä. Se on omiaan lisäämään vieraantuneisuuden ja toiseuden kokemusta itsestä ja muista tulomaassa. Mielekäs psyykkinen hallinnan kokemus on tärkeä ihmisen subjektina olemisen ja toimijuuden kokemuksen säilyttämisen kannalta, jota musiikki, laulaminen ja soittaminen orkestereissa saattoivat tarjota Gazan pakkomuuttajille ja vangeille natsien keskitys- ja tuhoamisleireille inhimillisinä kokemuksina.

Musiikin käytössä psykoterapiassa ja pakolaisten kanssa tapahtuvassa työskentelyssä musiikilla pyritään vastaavalla tavoin kuin vangit taistelivat piinaajiaan vastaan musiikillisten kokemusten avulla keskitysleireillä, vahvistamaan ja tukemaan pakolaisen ja kidutetun toivoa, identiteettiä ja toimijuutta, jotka menetysten ja traumatisoitumisen vuoksi ovat voineet romahtaa (Alanne, 2025). Musiikki ja erilainen yhdessä tekeminen, kokeminen ja kuunteleminen turvallisesti voivat tasapainottaa ja palauttaa traumatisoituneen asiakkaan omaa kokemusta, toimijuutta ja identiteettiä. Se voi auttaa kuntoutumisessa ja kotoutumisessa uuteen maahan vähentämällä pakolaisuuteen ja maahanmuuttoon liittyvää luontaista stressiä ja sisäisiä uhkakuvia. Musiikkiterapiaa käytetään sotilaiden ja heidän perheiden kuntoutuksessa (Alanne, 2025; AMTA, 2014; Bensimon et al., 2008). Siksi on eettisesti ja hoidollisesti tarkoituksenmukaista käyttää musiikkiterapiaa myös sotien ja vainojen uhrien, traumatisoituneiden pakolaisten, heidän perheidensä ja lapsien, auttamiseksi ja lisätraumatisoitumisen ehkäisemiseksi.

Lähteet

- Ahonen, H. (2025). Sounds of pain and hope: Storytelling with music – narrative music psychotherapy through the lens of trauma and recovery. Teoksessa E. Coombes, S. Gracida & E. Maclean (toim.), *Music Therapy with Displaced Persons. Trauma, Transformations, and Cultural Connections* (86–102). London–Philadelphia: Jessica Kingsley.
- Ahonen, H., & Mongillo Desideri, A. (2014). Heroines' journey—Emerging story by refugee women during group analytic music therapy. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 14(1). <https://doi.org/10.15845/voices.v14i1.686>
- Al Jazeera English (syyskuu 2025). Meet the Gaza music teacher behind viral drone song. *Al Jazeera English* 1.9.2025 <https://www.youtube.com/watch?v=MtodtEKmYSE>

- Al Khalili, I. (elokuu 2025). Healing through music: Lessons offer some respite for traumatised children. *Al Jazeera English* 8.8.2025 <https://www.youtube.com/watch?v=6A0R94AB1oQ>
- Alanne, S. (2010). *Music Psychotherapy with Refugee Survivors of Torture. Interpretations of Three Clinical Case Studies*. Sibelius Academy. *Studia Musica* 44.
- Alanne, S. (2014). *Musiikkipsykoterapia. Teoria ja käytäntö*. Acta Universitatis Ouluensis D Medica 1248.
- Alanne, S. (2019). Musiikkipsykoterapia traumatisoituneiden pakolaisten ja maahanmuuttajien kuntoutuksessa. *Psykoterapia*, 38, 306–318.
- Alanne, S. (2023). *The Theory and Practice of Psychodynamic Music Psychotherapy*. Dallas, TX: Barcelona Publishers.
- Alanne, S. (2025). *Music, Music Therapy and Refugees: Aspects of Trauma*. Cham: Palgrave Macmillan.
- American Music Therapy Association (AMTA). (2014). *Music therapy and the military populations. A Status Report and Recommendations on Music Therapy Treatment, Programs, Research, and Practice Policy*. Silver Spring: American Music Therapy Association.
- Associated Press (toukokuu 2025). Gaza music teacher helps displaced children learn to play instruments. 30.5.2025 <https://www.youtube.com/watch?v=RkzQM6e8qEs>
- Beck, B. D., Meyer, S. L., Simonsen, E., Sogaard, U., Petersen, I., Arnfred, S. M. H., Tellier, T., & Moe, T. (2021). Music therapy was noninferior to verbal standard treatment of traumatised refugees in mental healthcare: Results from a randomized clinical trial. *European Journal of Psychotraumatology*, 12, 1930960. <https://doi.org/10.1080/20008198.2021.1930960>
- Bensimon, M., Amir, D., & Wolf, Y. (2008). Drumming through trauma: Music therapy with post-traumatic soldiers. *The Arts in Psychotherapy*, 35(1), 34–48.
- Blum, A., Goldberg, P., & Levin, M. (2023). *Here I'm Alive. The Spirit of Music in Psychoanalysis*. New York: Columbia University Press.
- Brauer, J. (2016). How can music be torturous?: Music in Nazi concentration and extermination camps. *Music & Politics*, 10(1). <https://doi.org/10.3998/mp.9460447.0010.103>
- Castaneda, A. E., Mäki-Opas, J., Jokela, S., Kivi, N., Lähtenmäki, M., Miettinen, T., Nieminen, S., Santalahti, P., & PALOMA-asiantuntijaryhmä. (2018). *Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa. PALOMA-käsikirja*. Ohjaus, 5/2018. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisu.
- Chornik, K. (2013). Music and torture in Chilean detention centers: Conversations with an ex-agent of Pinochet's secret police. *The World of Music, New Series*, 2, 51–65.
- Christensen, E. (2019). Music in body and brain. Teoksessa S. Lindahl Jacobsen, I. Nygaard Pedersen, & L. O. Bonde (toim.), *A Comprehensive Guide to Music Therapy: Theory, Clinical*

- Practice, Research and Training* (51–64). Toimen painos. London–Philadelphia: Jessica Kingsley.
- Cloonan, M., & Johnson, B. (2008). *Dark Side of the tune. Popular Music and Violence*. Farnham: Ashgate.
- Cusick, S. G. (2006). Music as torture/music as weapon. *Transcultural Music Review*, 10. <http://www.sibetrans.com/trans/article/152/music- as- torture- music- as- weapon>
- Cusick, S. G. (2013). Towards an acoustemology of detention in the ‘global war on terror’. Teoksessa G. Born (toim.), *Music, Sound and Space: Transformations of Public and Private Experience*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dimitrijević, A., & Buchholz, M. B. (2024). Introduction: Silencing the traumatised and hearing silencing. Teoksessa M. B. Buchholz & A. Dimitrijević (toim.), *Encountering silencing. Forms of Oppression in Individuals, Families and Communities* (xv–xxxvii). London: Karnac.
- Einarsen, O. K., Krüger, V., Engebretsen, I. M. S., & Stige, B. (2024). Collaboration between social workers and music therapists in a child welfare context for unaccompanied refugee children: A focus group study. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 24(3). <https://doi.org/10.15845/voices.v24i3.4071>
- Enge, K. E., Stige, B., & Øystein Nordanger, D. (2024). Refugee children’s perspectives on participating in music therapy: A qualitative study. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 24(3). <https://doi.org/10.15845/voices.v24i3.3998>
- Executive Order 13491—Ensuring Lawful Interrogations*. <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/ensuring-lawful-interrogation>
- Fancourt, D., & Saoirse, F. (2019). *What Is the Evidence on the Role of the Arts in Improving Health and Well-being? A Scoping Review*. Health Evidence Network Synthesis Report 67. World Health Organization. Regional Office for Europe.
- Fisher, A., & Gilboa, A. (2016). The roles of music amongst Holocaust survivors before, during, and after the Holocaust. *Psychology of Music*, 44, 1221–1239.
- Grassi, L. (2021). *The Sound of the Unconscious. Psychoanalysis as Music*. London–New York: Routledge.
- Gravestock, J. (2021). *Music Therapy in Adoption and Trauma. Therapy that Makes a Difference After Placement*. London–Philadelphia: Jessica Kingsley.
- Herman, J. L. (1992/2022). *Trauma and Recovery. The Aftermath of Violence – From Domestic Abuse to Political Terror*. New York: Basic Books.

- Heynen, E., Bruls, V., van Goor, S., Pat-El, R., Schoot, T., & van Hooren, S. A. (2022). Music therapy intervention for refugee children and adolescents in schools: A process evaluation using a mixed method design. *Children*, 9(1434). <https://doi.org/10.3390/children9101434>
- Hoi Yan Fu, J. (2023). Finding one's voice: Working through developmental trauma with vocal psychotherapy. Teoksessa L. E. Beer & J. C. Birnbaum (toim.), *Trauma-informed Music Therapy. Theory and Practice* (113–121). London–New York: Routledge.
- Hole, J., Hirsch, M., Ball, E., & Meads, C. (2015). Music as an aid for postoperative recovery in adults: A systematic review and meta-analysis. *Lancet*, 386, 1659–1671.
- John, E. (1991/2001). Music and concentration camps: An approximation (E. F. Livingstone, käänt.). *Journal of Musicological Research*, 20, 269–323.
- Julkunen, E. (2024, 24. helmikuuta). Sodan erottama pari: Volodmyr jäi sotavangiksi, Inna pakeni Suomeen. *Ilta-Sanomat*. <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000010246418.html>
- Kennedy, R. (2020). *The Power of Music: Psychoanalytic Explorations*. Bicester: Phoenix.
- Mallon, T., & Hoog Antink, M. (2021). The sound of lost homes—Introducing the COVER model—Theoretical framework and practical insight into music therapy with refugees and asylum seekers. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 21(2). <https://doi.org/10.15845/voices.v21i2.3124>
- Metzner, S., Verhey, J., Braak, P., & Hots, J. (2018). Auditory sensitivity in survivors of torture, political violence and flight – An exploratory study on risks and opportunities of music therapy. *The Arts in Psychotherapy*, 58, 33–41.
- Moreno, J. (1999). Orpheus in hell: Music and therapy in the holocaust. *The Arts in Psychotherapy*, 26, 3–14.
- Naliwajek, K. (2024). Weaponized songs: Pro-Putin and other totalitarian musical propaganda. *Musicology Today*, 21. DOI: 10.2478/muso-2024-0003
- Neustadt, R. (2004). Music as memory and torture: Sounds of repression and protest in Chile and Argentina. *Chasqui*, 33, 128–137.
- Ortamo, S. (2024, 6. tammikuuta). Aigul pakeni Kiinan vankileiriltä—hän kertoo minkälainen kidutus väline on “tiikerituoli”. *YLE*. https://yle.fi/a/74-20065432?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=yleftiapp
- Orth, J., Doorschodt, L., Verburgt, J., & Droždek, B. (2004). Sounds of trauma: An introduction to methodology in music therapy with traumatised refugees in clinical and outpatient settings. Teoksessa J. P. Wilson & B. Droždek (toim.), *Broken Spirits. The Treatment of Traumatised*

Asylum Seekers, Refugees and Torture Victims (443–480). New York–Hove: Brunner–Routledge.

Papaeti, A. (2013). Music and ‘re-education’ in Greek prison camps: From Makronisos (1947–1955) to Giaros (1967–1968). *Torture*, 23, 34–43.

Papaeti, A. (2020). On music, torture and detention: Reflections on issues of research and discipline. *Transposition* [Online], Hors-série 2 | 2020, <http://journals.openedition.org/transposition/5289>; <https://doi.org/10.4000/transposition.5289>.

Report of the Senate Select Committee on Intelligence Committee Study of the Central Intelligence Agency’s Detention and Interrogation Program together with Foreword by Chairman Feinstein and Additional and Minority Views. (2014, December 9). 113th Congress 2d Session. S. Report 113–288.

Rose, G. J. (2004). *Between Couch and Piano. Psychoanalysis, Music, Art and Neuroscience*. Hove–New York: Brunner–Routledge.

Salberg, J. (2024a). Between silence and words: Attachment, trauma and the mode of transgenerational transmissions. Teoksessa J. Salberg & S. Grand (toim.), *Transgenerational Trauma. A Contemporary Introduction* (27–44). London–New York: Routledge.

Salberg, J. (2024b). When wounds touch. Witnessing and enacting as embodied healing process. Teoksessa J. Salberg & S. Grand (toim.), *Transgenerational trauma. A Contemporary Introduction* (60–75). London–New York: Routledge.

Schulman, G. (2002). Sietämisen kestämisestä eheytymiseen. Objektin sisällyttämiskyky ja trauman integrointi. Teoksessa S. Haaramo & K. Palonen (toim.), *Trauman monet kasvot. Psykkinen trauma sisäisenä kokemuksena* (162–187). Helsinki: Therapie-säätiö.

Scrine, E., & Koike, A. (2023). Questioning the promise of safety in trauma-informed music therapy practice. Teoksessa L. E. Beer & J. C. Birnbaum (toim.), *Trauma-informed Music Therapy. Theory and Practice* (37–44). London–New York: Routledge.

Sokira, J., Allen, J., & Wagner, H. (2023). The resilience framework for trauma-informed music therapy. Teoksessa L. E. Beer & J. C. Birnbaum (toim.), *Trauma-informed Music Therapy. Theory and Practice* (9–18). London–New York: Routledge.

Sullivan, J. M. (2007). Music for the injured soldier: A contribution of American women’s military bands during world war II. *Journal of Music Therapy*, 44, 282–305.

Sutton, J. (2002). Trauma. Trauma in context. Teoksessa Sutton, J.P. (toim.), *Music, Music Therapy and Trauma. International Perspectives* (21–39). London–Philadelphia: Jessica Kingsley.

- Standley, J. (1996). Music as a therapeutic intervention in medical and dental treatment: Research and clinical applications. Teoksessa T. Wigram, B. Saperston, & R. West (toim.), *The Art and Science of Music Therapy: A Handbook* (3–22). Amsterdam: Harwood Academic Publishers.
- van der Kolk, B. (2014). *The Body Keeps Score. Mind, Brain and Body in the Transformation of Trauma*. London: Allen Lane.
- Välimäki, S. (2015). Musical representation of war, genocide, and torture: Treating cultural trauma with music. *Acta Translatologica 3: Pax R. Hartama-Heinonen & P. Kukkonen (toim.)*, (122–136). University of Helsinki, Nordica/Department of Finnish, Finno-Ugrian and Scandinavian Studies, Swedish Translation Studies.

Sami Alanne

Dosentti, MuT, kouluttajapsykoterapeutti, psykoanalyttikko, musiikkiterapeutti
sami.alanne@apolloterapiapalvelut.fi